

Idea & Ido

แนวคิดเรื่องการทำกระบวนการกลุ่ม Group Process Concept

ภก.ประชาสวรรณ แสนภักดี M.P.H.

www.prachasan.com

ปัจจุบันเทคนิคการทำกระบวนการกลุ่ม (Group Process) กำลังได้รับความนิยมในการจัดกิจกรรมของหน่วยงานต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการสัมมนา แล้วมีการแบ่งกลุ่มย่อย เพื่อระดมความคิดเห็น หรือบางครั้งอาจจะเป็นการรวมกลุ่มสนใจ ในชุมชน เทคนิคในการทำกระบวนการกลุ่มก็มีหลากหลาย แตกต่างกันไปตามความสามารถและความถนัดของวิทยากรกระบวนการ (Facilitator) บทความในฉบับนี้ ผู้เขียนมีแนวคิดเรื่องของการทำกิจกรรมกระบวนการกลุ่มมานำเสนอ โดยสิ่งที่เสนอนี้เป็นหลักการร่วมในการทำกิจกรรมกระบวนการกลุ่ม หลักการที่วางนี้คือ **GROUP concept** ประกอบด้วย

GOALS เป้าหมาย ในการทำกิจกรรมกระบวนการกลุ่ม สิ่งสำคัญคือ จะต้องมีความหมายที่ชัดเจนว่า ต้องการให้กลุ่มบรรลุในเรื่องอะไร หากเป้าหมายชัดเจน สมาชิกที่เข้าร่วมในกลุ่มก็จะแสดงออกได้สอดคล้องกับเป้าหมาย ผู้ที่ทำหน้าที่เป็นวิทยากรกระบวนการจึงต้องชี้แจงให้ชัดเจนให้ทุกคนเข้าใจก่อนเริ่มกิจกรรม เพื่อจะได้ใช้เป้าหมายเป็นเข็มทิศนำทางความคิดตลอดกระบวนการ

Roles บทบาท การทำกิจกรรมกระบวนการกลุ่มจะต้องให้มีความชัดเจนในเรื่องบทบาท และหน้าที่ของสมาชิกแต่ละคน ใครจะทำหน้าที่ประธานหรือผู้นำกลุ่ม ใครจะเป็นผู้ช่วยหรือเลขานุการ ใครจะเป็นผู้ควบคุมเวลา หากการแบ่งบทบาทหน้าที่ไม่ชัดเจน กลุ่มก็จะไร้ทิศทางในการทำงาน อาจจะเสียเวลาหรือใช้เวลานาน รวมทั้งขาดการมีส่วนร่วมในการแสดงออก

Organize การจัดการ กิจกรรมกระบวนการกลุ่มต้องการการจัดการที่เป็นระบบ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการจัดการเวลา (Time Management) การจัดการความคิด (Idea Management) การปรับสภาพจิตใจ (Mind Management) การจัดการอารมณ์ของสมาชิกกลุ่ม (Emotion Management) ทุกอย่างต้องสอดคล้องกัน โดยบทบาทในการจัดการจะอยู่ที่การร่วมมือระหว่างวิทยากรกระบวนการและสมาชิกกลุ่ม

Unity ความเป็นเอกภาพ สมาชิกกลุ่มอาจจะมาจากหลากหลายพื้นฐานทางความคิด หรือประสบการณ์ เราต้องให้กลุ่มเข้าใจถึงความแตกต่าง เพื่อให้ทุกคน ยึดมั่นในหลักการทำงานร่วมกันว่า กลุ่มพร้อมจะแตกต่าง แต่ไม่แตกแยก ใช้ความหลากหลายมาสร้างเอกภาพให้กับกลุ่ม หากความเป็นเอกภาพเกิดได้กลุ่มก็จะสามารถพัฒนาสู่การเป็นทีม (TEAM) ได้ในอนาคต

Participation การมีส่วนร่วม หัวใจสำคัญของการทำกิจกรรมกระบวนการกลุ่มคือ การเอื้อหนุนให้สมาชิกที่เข้าร่วมในกลุ่มมีส่วนร่วมให้มากที่สุด ทั้งในเรื่องการร่วมแสดงความคิดเห็น ร่วมตัดสินใจ หากสมาชิกมีส่วนร่วมได้ตลอดกระบวนการ กิจกรรมกลุ่มก็ดำเนินไปได้อย่างราบรื่น ยิ่งหากวิทยากรกระบวนการสามารถทำให้เกิดความรู้สึกพัวพัน (Involvement) ได้ก็จะเป็นสิ่งที่ดี เพราะจะเป็นการยกระดับการมีส่วนร่วมขึ้นไปอีกขั้นหนึ่ง

ที่นำเสนอมานี้คือ กรอบแนวคิด เรื่องของการทำกิจกรรมกระบวนการกลุ่ม เพื่อใช้เป็นแนวทางในการทำงานของวิทยากรกระบวนการ หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดประชุม สัมมนา หรือการอบรม สำหรับท่านที่กำลังพัฒนาตนเองสู่การเป็นวิทยากรกระบวนการก็ลองนำไปเป็นกรอบในการปฏิบัติดูนะครับ บทความที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกันติดตามได้จากหน้าเว็บไซต์

www.prachasan.com หรือ e-mail แลกเปลี่ยนความคิดเห็นได้ที่ dmindmap@yahoo.com